

Svi članci na Portalu su smješteni ovisno o sadržaju po rubrikama. Njima se pristupa preko glavnoga izbornika na [vrhu stranice](#). Ako se članci ne mogu tako naći, i tekst i slike na Portalu mogu se pretraživati i preko [Googlea](#) uz upit (upit treba upisati bez navodnika): „traženi_pojam site:hkv.hr“.

[Odjava](#)

siječnja 1964.: „Vi meni jeste pisali da se ne osjećate sposobnim za novi **Kultura** to još ne znači da i stvarno jeste nesposobni, i kad sam Vas pokušala u to razuvjeriti, učinila sam to vidu izvjesna svoja novinarska i 'poslovnotajnička' iskustva sa svoga radnoga mjesta, koja su prilično slična Vašem slučaju. Ja sam naime vidjela svojih kolega i suradnika svoga lista (misli na časopis „Pomorstvo“, nap. a.) koji su uvjereni da kao novinari ne vrijede ništa, a zapravo pišu stvari bolje i korektnije od izvjesnih trostrukih doktora kojima ja moram ispravljati rukopise.“

„Službenik društvenog sektora“ u katoličkom tisku

U njezinu inzistiranju očitovala se dvojaka hrabrost. Prije svega, ona je itekako bila svjesna da popuštanje političkoga pritiska i otvaranje kakva-takva prostora za slobodnije izražavanje u kulturi i medijima, ima vrlo jasno određene granice. U trenutku u kojem bi takva „sloboda“ ugrozila svest vlast Saveza komunista, taj bi se proces brzo zaustavio. Jasno, kao suradnica katoličkoga glasila Rendić je i u tom smislu imala sužen manevarski prostor. Sve što je bilo katoličko u javnom prostoru u komunističkoj se Jugoslaviji promatralo s „filterima“ koji su bili posebno osjetljivi na pojave poput „kleronacionalizma“ ili, još gore, „klerofašizma“.

O tome je godinama poslije, u pismu od 16. listopada 1970. franjevcu Ljubi Hrgiću, koje se čuva u Nadbiskupijском arhivu u Zagrebu, Rendić pisala: „Pitate me zašto sam prije pisala pod pseudonimom. Pa zato da zaštitim svoj službenički kruh, to jest: ja sam počela pisati u hrvatskoj katoličkoj štampi 1963., bilo je to još doba rankovićevsko, pojava službenika društvenog sektora koji se angažira u pisanju za katolički tisak bila je u nas tada posve nova, nezapamćena od rata ovamo; i ja nisam znala kako će to svršiti, hoće li moja radna organizacija i državna policija i državna vlast uopće htjeti tolerirati tako nešto. Jest istina da ni onda nije bilo nikakva pozitivnog zakona koji bi službeniku društvenog sektora priječio pisati u katoličkom tisku, ali znate kako je bilo, postojali su načini, mimo zakonskih, da se čovjeka onemoguću, izbaci iz službe ili u najmanju ruku podvrgne teškim presijama“. Te su Smiljanine riječi imale zapravo proročansku težinu – zbog svojega pisanja, premda ne izravno zbog „Glasa Koncila“, ona će malo nakon toga biti i suđena. Povod je bio članak „Izlazak iz genitiva ili drugi hrvatski preporod“, objavljen u časopisu „Kritika“.

Između tabora „konzervativaca“ i „progresista“

S druge strane, kada se 1964. odvažila surađivati s „Glasom Koncila“, Rendić je bila itekako svjesna da angažmanom u katoličkim novinama ona ulazi i u katoličku javnu arenu, koja je također bila iznimno napeta. Drugi vatikanski koncil pokrenuo je i različita „preslagivanja“ u crkvenim redovima.

Brzo su se formirali tabori „konzervativaca“ – onih koji su bili za postupne promjene, uz određenu dozu nepovjerenja – i „progresista“ – onih koji su u promjenama vidjeli Crkvu koja je okrenuta djelovanju u budućnosti, ali i pomalo nekritički očekivali previše od tih promjena. Uostalom, ulazila je u krugove koji su izrazito klerički. Nije bila ni redovnica, a ni udana. Iz mladenačkih dana nosila „aureolu“ angažmana u katoličkom laikatu, ponajprije kroz društvo „Domagoj“. Angažman u katoličkom laikatu jednim je krugovima u Crkvi mogao biti simpatičan, a drugima baš i ne. Naime, između „domagojevaca“ i „križara“ u predratnom je vremenu vladala velika podijeljenost i suprotstavljanje.

Novost koju se nije moglo ignorirati

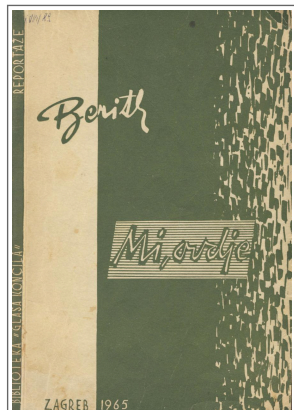
No unatoč svim tim ne baš ohrabrujućim „parametrima“, uredništvo „Glasa Koncila“ odvažilo se i promijenilo mišljenje. Odlučilo se upustiti u hrabar projekt suradnje sa Smiljanom Rendić.

Prvi tekst u rubrici „Mi, ovdje“ objavljen je u broju „Glasa Koncila“ od 26. siječnja 1964. Naslov udaran i hrabar – „Čovjek koji je podnio misu“. A tekst još hrabriji i sadržajniji, spoj književnoga i novinarskoga stila. Bilo je nemoguće ignorirati takvu novost na stranicama ispunjenim vijestima kakav je tada još uvijek bio „Glas Koncila“. Radnja priloga „Čovjek koji je podnio misu“ događa se u predvečerje, u središtu Rijeke, prije mise polnoćke. Rendić čitateljima prepričava susret i razgovor s čovjekom, njezinim znancom s posla koji je vjerski neopredjeljen. Ujedno, on je i partizanski borac, nositelj ratnih odlička. Osim što je u tekst ugradila odnos vjernika i onih koji se tako ne osjećaju, u predstavljanju slučaja „Čovjeka koji je podnio misu“ Rendić je čitateljima pokazala i svoj temperament. O tome svjedoče redci:

- „Dobra večer. I Vi ste večeras sami.
- To nije isto, pariram ja. Vi lutate ulicama a ja nekamo idem.
- Kako znate, da ja samo lutam ulicama?
- Jer hodate vrlo neangažirano.
- On se smije:
- A kamo Vi idete?
- Na misu.
- Da, veli on a smijeh mu se gasi kao žigica. Danas je Božić. Neizdrživo.
- Što je neizdrživo?
- Božić. Božić čovjeka bez obitelji i bez vjere.“

Kako je Rendić postala glasovita „Berith“

Rendić je svojega sugovornika u tekstu do kraja ogolila. „Kad imaš obitelj, možeš nekako i bez vjere: iživljuju se običaji, osjećaš da si ipak u nečemu ukorijenjen, da nisi list na vjetru“, uzvratilo je na njezinu provokaciju i dodao: „Ali kad više nema ni vjere ni obitelji... Ostaju samo sjećanja, uspomene na vrijeme kad je sve to još postojalo. Ne misli se na to cijelu godinu. A onda dođu ovi blagdani i razbijaju te na komade.“ U tekstu Rendić daje iznimno važnu poruku – unatoč početnim premišljanjima i otporima kod njezina sugovornika, ona ga uspijeva nagovoriti da ode na misu. I tako je on postao „Čovjek koji je podnio misu“.

Prvi je tekst Rendić odlučila potpisati pod pseudonimom – „Berith“ – koji je bio hebrejska riječ za Savez između Boga i čovjeka. Zbog popularnosti koju je njezina rubrika ostvarila među katoličkim krugovima, „Berith“ je postalo njezino svojevrsno drugo ime. Uostalom, i u kasnijim su ju godinama njezine suradnje u „Glasu Koncila“ članovi uredništva često, gajeći veliko poštovanje prema njezinu pisanju, stilu i nastupu, oslovljavali s „Madamme Berith“.

Ugrađena drama osobne i obiteljske povijesti

U osamdesetak tekstova koji su do travnja 1967. objavljivani u rubrici „Mi, ovdje“ Rendić se bavila raznolikom tematikom. Opisivala je, romansirano,

Povezano

- M. Erceg: Smiljana Rendić – ženski genij među svećenicima (1)
- M. Erceg: Smiljana Rendić – ženski genij među svećenicima (3)
- M. Erceg: Smiljana Rendić – ženski genij među svećenicima (4)
- M. Erceg: Smiljana Rendić – ženski genij među svećenicima (5)
- M. Erceg: Smiljana Rendić – ženski genij među svećenicima (6)
- M. Erceg: Smiljana Rendić – ženski genij među svećenicima (7)
- M. Erceg: Smiljana Rendić – ženski genij među svećenicima (8)
- M. Erceg: Smiljana Rendić – ženski genij među svećenicima (9)
- M. Erceg: Smiljana Rendić – ženski genij među svećenicima (10)

ALSO ON PORTAL HRVATSKOGA KULTURNOG VIJEĆA

Senior Living Homes in Busevec May

Senior Living | Search Ads

a day ago · 9 comments

**Ž. Dogan -
mišljenje: Što bi
Hrvati trebali ...**

3 days ago · 1 comment

**Glavni
zapovjednik
NATO-a ...**